

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhásos petitor egyszeri hirdetés 15 fill. Többszörös hirde-
tésért jutányosabb. Nyilvánt.: minden sor 20 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör
s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Eperjesen, Fő-utca 59. szám, Kösch Árpád könyvnyomtató-intézete.
Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények
valamint a hirdetési díjak is.

Eperjes sz. kir. város díszközgyűlése.

A magyar nemzet történelmében fölmerült korszakos jelentőségű események s örök emlékü honfiak iránti kegyeletnek nincs hivatottabb ápolója s kifejezője, mint az utódoknak közhatósággá szervezett társadalmi. Ilyen tiszteletet parancsoló közhatóság Eperjes sz. kir. város is, mely évszázadok során át nemcsak helyi közköteléssel fűzi szorososan együvé ennek a bár talpalatnyi s mégis az egész haza történetében nem egyszer döntő szerepet betöltő földnek társadalmát, hanem egyesíti azt érzelmeiben, hazafias lelkesedésben, és mindannyiszor, valahányszor annak különös ébrentartását a mult emléke parancsolja s a jövő reménye különös mértékben feltételez.

Ilyen ünnepet ült Eperjes sz. kir. város — az egész hazafias lakosság részvételével — f. é. június hó 25-ikén is, a mikor képviselőtestülete, a *II. Rákóczi Ferencz* dicső vezérlete alatt megindult kurucz szabadságharcnak kétszázadik évfordulóját a hazafiúi kegyelet fennkölt érzelmeitől áthatva, tiszta szívvel ünnepelte.

Jól tudták azt előre, hogy a városi tanácssterem ilyen alkalommal nem képes befogadni a képviselőtagjain kívül a nagyközönségnek sorait is s éppen ezért a városi Vigadó nagytermét rendezték be a díszgyűlés befogadására.

A kora reggeli órákban már lobogó-díszben volt a város; s 9 óra felé pedig egymásután érkeztek a város házára társadalmunk előkelőségei s a képviselőtagjai, számosan díszmagyarban. 9 órakor ünnepélyes istenitisztelet volt a róm. kath. kegyúri templomban, hol *Zaborovszky Béla* plébános celebrált. A templomból a nagyszámú közönség a közgyűlésbe vonult, hol a karzatokat már előbb díszes hölgyközönség foglalta el.

A díszközgyűlést *Podhorányi Bálint* polgármester nyitotta meg s hazafiúi megilletődéssel üdvözölte a megjelenteket, majd lendületes szavakkal ecsetelte az ünnepnap jelentőségét s végül felhívta *Csengey Gusztáv*

képviselőtestületi tagot, hogy alkalmi szónoklatát mondja el. A mély érzésű költőnek s egyúttal kiváló történet-tudósának magas színvonalon tartott s könnyűsége mellett is oknyomozó tudományossággal megszerkesztett beszéde volt az ünnep legkiemelkedőbb része. A kuruczvilág harcának nagy nemzeti jelentőségét rajzolta meg a szónok s igen helyesen kerülte az ünnepi beszéd szűk keretébe be nem illeszhető életrajzi részleteket.

„Hogy a kurucz világ nagy küzdelmét megértésük — úgymond — tudnunk kell: mi előzte meg, mi idézte elő, micsoda okok, milyen egymásra ható körülmények természetes eredménye volt az?”

Itt három tényezőt kell tekintetbe vennünk:

1. az 1687-iki országgyűlést,
2. a karloviczi békekötést, és
3. a Kolonics-féle kormányrendszert.

Mind a három a magyar szabadság, sőt a magyar nemzeti lét megsemmisítését célozta.

Az 1687-iki országgyűlést rosszul ismerik, mert rosszul ismertetik.

Az 1687-iki országgyűlés nem egyéb, mint a kurucz világ első időszakának, a Thököly Imre szabadságharcának elnyomására bekövetkezett megtorlás. Nem az a fő benne, a mivel azt a mi iskoláinkban bemutatják: hogy ez az országgyűlés tette a magyar trónt a Habsburg-dinasztia örökségévé, eltörölve a szabad királyválasztás jogát. Az, hogy a trón egy uralkodóház örökségévé lett, nem veszélyeztette volna a magyar állam önállóságát és függetlenségét. Egy trónörökös dinasztiaival Magyarország még mindig lehetett volna önálló szabad állam, a minthogy az maradt Anglia a trónöröklés rendezése után is.

Más volt tehát a baj; az, hogy az 1687-iki pozsonyi országgyűlés 28 cikkből álló törvénykönyve eltörölte az ország mindazon jogait, melyeket 1527 óta folyamatosan küzdelemmel kivívott, tehát 160 év történeti fejlődését törölte ki a nemzet életéből egy tollvonással.

Ebben a törvénykönyvben az önálló alkotmányos Magyarország képe teljesen elmosódik s úgy tűnik fel, mint egy bécsi kormányzat alatt álló osztrák provincia.

Ez a törvényhozás tehát Magyarországot törvényes formák közt, országgyűlési végzéssel szolgáltatta ki az idegen uralomnak.

Csak egy ilyen törvénykönyv megalkotása után következhetett mindaz, a mi következett.

Majd így folytatja:

„A mikor már a pohár csordultig telt, az otthonából kiüldözött parasztság csoportokba verődve, fegyvert ragadt. Nem volt már veszteni valója, a végső kétségbeesés harcra tüzelte.

Csak vezér kellett, hogy az egész ország lángboruljon.

És a nép megtalálta vezérét, maga találta meg, maga kereste fel s térdre borulva előtte, Isten szent nevére kérte, hogy siessen segítségére és mentse meg az országot az idegen uralomtól.

Ez a szabadító, kit a nép maga választott vezérévé, *II. Rákóczi Ferencz* volt.”

„Lelkének egész hevével csüggött az ügyön, melyért zászlót bontott s erős hite volt benne. Hitt missziójában s azt az isteni Gondviselés művének tekintette.”

„Ez a rendületlen hit nem volt, nem lehetett öncsalódás, mert az az eszme, melyért ő fegyvert ragadt, egy örök igazság fundamentuma, az államalkotó magyar nemzeté. Az ő eszméje győzött, ha későn is, de győzött.

Az 1848-iki magyar alkotmány *Rákóczi Ferencz* diadala.”

Odaadó érdeklődést keltett a jeles szónok beszédének az a része, melyben a kurucz mozgalom eredete és jogosultsága kérdésében ma is fennálló különböző nézeteket bonczolgatta s a történeti igazságot a következőkben foglalta össze:

„Természetes következménye volt e mozgalom a Kolonics-politikanak, az idegen, magyarellenes uralomnak s a népet mindenéből kifosztó kormányrendszernek és a szoldateszkának.

A mozgalom első megindulásának alapfoka: az inség s az ebből származó létért való küzdelem.

A fölkelés nem azoktól származott, a kik később vezetői lettek. A tömegek fogtak fegyvert a nemesek nélkül, sőt azok ellenére s azok ellen. A nemesség hónapokon át a mozgalom ellen, annak elnyomására sürgette a hatalom fegyveres segítségét. A később oly híres kurucz generális *Károlyi Sándor* azzal kezdte meg szereplését, hogy szétverte a kurucz hadat *Dolhánál* (1703. évi június 7-ikén). Csak később, miután a fölkelésnek már nemzeti jelentősége volt, szegődött *Rákóczihoz*.

A nemesség tehát eleintén ellensége volt a fölkelésnek és erre volt természetes oka. A fölkelők elő-

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZAJA.

Magyar művelődési mozzanatok a XII., XIII. és XIV. században

levéltári kutatások alapján. Írta *Bruckner Győző*.

A történeti emlékek egyik sajátos, eredeti és veleszületett tulajdonsága a kutatás vágya. Ez a törekvés meg van minden népnél, minden fajnál, férfinél és nőnél egyaránt. A mi életünkben is tág mező nyílik a kutatásra. Kutatjuk nemcsak az élet nehézségeinek a megoldását, de kutatjuk és szükség, hogy kutassuk a nemesebb érzelmeknek az okait is, a melyek a szeretetben és szerelemben gyökereznek. Kutatjuk a társadalomnak az életét is és az élesszemű kutató nemcsak anyagi dolgokat akar látni, hanem gondolatokat és eszméket keres. A gondolatok, eszmék a közlékeknek a fejlődő alapfogalatai. A közlékek pedig sohasem lehet tartalom nélküli. Bármelyik pontjában ragadjuk is meg a történelmet, a közlékek mélyén mindig fogunk találni valami eszmét, mely azon időpontban a történelem synchronikus eseményeinek közös okát és alapját képezi. Ez az eszme azonban nem elszigetelt, hanem ellenkezőleg: a legszervezettebb összefüggésben áll a legapróbb adatokkal is. Mi is adatokat gyűjtöttünk részint az országos levéltárban, a nemzeti múzeumi levéltárban, továbbá számos városi és családi levéltárban.

Főleg levéltárakból vettem az adatokat s most az apró-cseprő adatok halmazába mélyedve, magasabb szempontot iparkodunk majd követni, mert hiszen ha minden részletteljesen önálló és független értékű volna, akkor a történelem nem tudomány, mert hisz akkor csak a földön csúszik.

Igyekezünk tehát ezeket az adatokat egy egységes képbe foglalni, s ha ez csakugyan sikerülne, akkor tisztelt Közönség, nemcsak romokat látunk magunk körül az említett XII., XIII. és XIV. században, hanem látjuk a hajdani társadalmat is, mely az omladékokat megeleveníti, látjuk a kolostor s a lovagvárak, a műhely és a tanácssterem, a parasztgunyhó s a kir. udvar erkölceit és szokásait, látjuk az *öröm és bánat emlékeit* is.

Kisérjük figyelemmel a várnépnek és a cselédségnek, tehát a legalsóbb és legműveletlenebb néprétegnek a társadalmi bajait.

A várnép e századokban okleveleink alapján nagyon különböző foglalkozású. Így vetnek, aratnak, betakarítanak s mindezt saját szekereiken viszik be s saját kenyerükön voltak; reparálják a házakat s a *horodokat*, sőt a malmot s a kemenczét tartják jó karban. Foglalkoznak továbbá vadászattal és halászattal is, sőt vannak sütők és szőlőművesek is, egy okirat tanúsága szerint.

A várnépnekhez tartoznak még az örök, speculatores qui vulgo curok dicuntur, ezek a határon az utakat őrizték. Az öröknek egész külön szervezetük volt; az élén az eornagy maior custodium állott. Örök laktak

Zala-, Vas-, Sopron- és Mosonmegyén kívül még itt Sárosmegyében és pedig *Fintán*; bizonyítja ezt egy a Kollégium levéltárában levő oklevél. Vas megyében ismerünk egy *Muthmár* nevű eornagyot is. A soproni és mosonyi öröknek szemükre veti a király, hogy őrizték meg jobban a határt s a heiligenkreuzi apátságának a marháit hajtás be, ha átmennének a határon.

A legérdekesebb adatokkal rendelkezem azonban a vas megyei mogyoródi örökre vonatkozólag. A XIII-ik században felbomlott a szervezetük s azért megállapítja *V. István* jogilag a helyzetüket. E szerint minden 10 *mansio* család után adnak az eornagyoknak 1 tojást, 4 csirkét, 1 libát, 20 kenyert, 1 köből sört, 5 köből eleséget, a köből 3 araszszal számítva. Beszállás címén nem fizetnek neki, de kötelesek tisztességes ellátásról gondoskodni. Az örök idegen bíró elé nem idézhetők s az eornagy nem tarthat helyettesít; ha elmegy valahová és helyettesítése szükségessé válik, akkor az örök közül biz meg valakit. Hitvány haszonlesésből ne idézzen meg senkit. A ki pedig az eornagyot gyalázza, az 21/2 pensát (6 frt 75 krt) fizet, a ki pedig karddal, nyíllal, törrel ejtett valami sebet, az 10 pensát (27 frt), emberölésért pedig fizet tíz marhát s még temetésre is egy marhát. Ha nemes és ör perlekedik, ne csak nemes, hanem ör is legyen tanú s lehetőleg abból a faluból. A királyi adót kapuk s nem füstök szerint fizetik Vámost és 1/30-ot nem fizetnek, hacsak nem kereskedő. Az örök eladhatják a füvet, de itthon nem, csak külföldieknek.

ször is a vagyonos osztályt támadták meg, először az önfentartás ösztönéből; élni kellett s mert nem volt miből, hát rabolt; de másodsor gyűlöletből is, mert a kormány zsaroló rendszerében az urak is résztvettek. A kormány sarczolta őket, ők meg jobbágyait sarczolták.

A mozgalom első periódusa tehát az osztálygyűlöleten alapszik és szociális jellegű.

„Rákóczi és Bercsényi kezdettől fogva arra törekedtek, hogy ezt a gyűlöletet megszüntessék s kezdetben legalább megfékezessék. Az urak és jobbágyok kiengesztelődése volt legelső törekvésük. Szigorú tilalmat bocsátottak ki a nemesek bántalmazása, a kastélyok kifosztása és felégetése ellen. Mindazáltal a mozgalom sokáig a vagyontalanok harcza volt, kiválóan paraszt-háború.

A tömegek pressziója kényszerítette a nemességet Rákóczihoz állani.

Lassanként azonban ez a szociális jelleg megváltozik. A mint a nemesség mindig sürűbben csatlakozik a harcolókhöz s átveszi katonai és közigazgatási vezetését: a mozgalom *nemzeti* lesz.

A nagystílusú beszédet a szónok a következőképen fejezte be:

„A Kolonics-féle rendszer 1703-ban összeomlott, de módosulva, kevesebb sanyargatással, de éppen olyan magyar gyűlölettel meg-megújult később is.

A míg ez a magyarellenes irány érvényesülni tud, addig a kurucz jelszavak mindig visszhangra találnak, addig a kurucz érzület is megtartja érvényét s jogosultságát...“

„Kolonics szelleme nem halt ki a bécsi politikából, nem vesztette el tehát jelentőségét a kurucz jelszó ma sem; s míg az a szellem, ha lappangva is él, addig a kurucz világ eszménye lesz a magyarnak s hős alakja II. Rákóczi Ferencz a magyar nemzet eszményképe.“

* * *

Csak részleteiben hivatkozhattunk — térszűke miatt — Csengey Gusztáv nagy hatást keltő ünnepi beszédére. De egészében is meg fogja azt őzizni a díszgyűlésről felvett jegyzőkönyv s egész terjedelmében is közkinccsre fog az válni, a mennyiben az elnöklő polgármester indítványára a képviselőtestület elhatározta ki nyomtatását és szétosztását.

A lelkesülttség színarany hevében s az elnöklő polgármester következő imaszerű szavainak viszhangozásával fejeződött be Eperjes sz. kir. város képviselőtestületének II. Rákóczi Ferencz emlékét ünneplő díszgyűlése: „Éljen a haza, éljen a király, éljen a szabadság!!“

HIREK.

* **Előnév-adományozás.** Ő felsége a király *Elischer Gyula* dr. budapesti tudományegyetemi rendkívüli tanár és Szt. Rókus-kórházi főorvos, valamint törvényes utódainak — magyar nemességük épségben tartása mellett — a *thurzóbanyai* előnevet díjmentesen adományozta.

* **Kinevezés.** A magy. kir. igazságügyminiszter *Lavotha Ödön* joggyakornokot a szobránczi kir. járásbírószághoz aljegyzővé nevezte ki.

Ismertünk továbbá hídőröket, custodis pontis, s pedig Vas megyében a rábai hídőröket, — lakhelyük *Hidvég* nevű község.

Itt Eperjesen a városi levéltár adatai szerint kapuőröket találunk; ezeknek az évi fizetése csak 1/2 frt, vagyis 1 korona volt.

A várnépek társadalmi helyzete nem nagyon kedvező, már azért sem, mert a királyok sokszor eladományozták őket; így Imre király az esztergomi érseknek adományozott várnépeket, a hol pohárnokok — bucharii lettek. II. Endre is adott várnépeket az esztergomi érseknek, de ezek már jobbágyok lettek. A várnépek némelykor udvarnokokká is lettek.

De nemcsak a királyok, hanem még az egyes várispánok is rendelkeztek a várnépekkel; így a várm. főispán András elrendeli, hogy a zalai örök menjenek Dobrára, ezek meg a zalai vidékre.

Megjegyzendő azonban, hogy egy jogi elv mégis volt az áthelyezésnél: t. i., hogy *rosszabb sorsba nem volt szabad a várnépet helyezni*; erre vonatkozólag találunk a váradi regestrumban is több adatot.

A várnépek bizony sokszor el is szöktek helyükről; ilyenkor szerződés útján visszaédesgették. Ilyen eset van Zalamegyében; hogy csak háromszori aratás után fizetnek adót, szt. Márton napján egy nehezéket adnak a főispánnak s 40 család egy ridég marháat s 40 csirkét. Az ingóságokból az ispán választhat egyet, de rabszolgát nem.

Ha ily szerződéssel segítettek is valamit magukon,

* **Kereszt-feltétel.** Az eperjesi r. kath. templom újonnan épülő tornyának keresztjét nagy ünnepélyességgel jún. 23-ikán helyezték el a szép formáiból kibontakozni kezdő torony csúcsán. Reggel, nagy közönség jelenlétében, *Zaborovszky Bela* plébános a virággal feldíszített keresztet megáldotta s szép beszédben kérte a Gondviseléstől, hogy a megáldott szimbolum a haladásnak s a város egész közönsége boldogulásának legyen mindenkorú útmutatója. A keresztnek kisebb gömbjébe — felolvasás után — pergamenen kiállított okmányt helyeztek el, a mely röviden megörökíti a toronyépítés történetét s azoknak nevei, a kiknek egyházi és világi kormányzata idejében a torony épült. Az okmányt a városi tanács tagjai, a plébános, építési felügyelő és az építés vezetője is aláírták s egy-egy hiteles példányban a városi és plébániai levéltárban is elhelyezték.

* **Az eperjesi r. k. plébános beiktatása** július 5-ikén vasárnap délelőtt történik. Ez alkalommal a r. k. hitközség a plébános tiszteletére a városi Vigadó nagyszobájában délután 1 órakor díszbédet rendez, melyre külön meghívók nem adatnak ki, de *ezáltal* értesíti a rendezőség a város közönségét, és pedig *vallásra való tekintet nélkül*, hogy a díszbédre vonatkozó aláírási ívek *Bodnár Győző, Cattarino Sándor és Kösch Árpád* urak szíveségéből ugyanezeknek üzleteiben kinek-kinek nyitva állanak s a személynként 5 koronát tevő ebédjegyek is ott válthatók ki. *A rendezőség.*

* **Évzáró ünnepet** tartott az eperjesi ev. egyház polgári leány- és elemi iskolája június 26-ikán a Kollégium dísztermében. Az ünnep fényét s jelentőségét különösen emelte *Zelenka Pál* püspöknek jelenléte, a kit dr. *Mikler Károly* iskolaszéki elnök beszéddel üdvözölt. *Zelenka Pál* püspöknek s *Kubinyi Albert* egyházfelügyelőnek lelkes beszédei után, az ünneplőbe öltözött növendéksereg gyönyörű műsort mutatott be. Volt ének. Majd a következő szavalatokban gyönyörködtek a boldog szülők s a díszes közönség: «A kis huszárok»; szavalták *Halmi Gyula, Bielek László és Zuber Oszkár*. «Szomorúan szól a magyar nóta»; énekeltek az elemi fiú- és leányiskola növendékei. «Se sajt, se prém», *Pósa Lajostól*; szavaltá *Krayzell Sári*. «Szeresd hazád», *Pósa L.-tól*; szavaltá *Pálesch Árpád*. «Repülj fecském», *czimbalmon* előadta *Holländer Stefánia*. «Honleány», *Rudnyánszky Gyulától*; szavaltá *Blattny Lenke*. «Magyar hölgy», «Éljen a magyar fajta», *Bognártól*; énekeltek a polg. isk. növendékei; zongorán kísérte *Szutórisz Ella*. «Heten vagyunk»; szavaltá *Sándor Izabella*. «Magyar tánczok», *Chovántól*; zongorán előadták *Bleuer Magda* és *Weisz Elza*. Az ösztöndíjakat és jutalomkönyveket buzdító szavakkal s az alapítók iránti kegyelet hangsúlyozásával dr. *Mikler Károly* iskolaszéki elnök osztotta ki. A IV. polgári osztályt elvégezett s így az intézettől megváló növendékek nevében igen kedvesen búcsúzott el *Szutórisz Ella*, a ki az ünnepre érkezett püspököt is hasonló kedves szelidséggel, szép rózsabokrétát s a műsor díszkiadását átnyújtva, köszöntötte. Könyvekig tartó beszédet intézett végül ifj. *Draskóczy Lajos* a növendékekhez, a kik a himnusz eléneklése után örömtől sugárzó arcczal osztottak szét.

* **Zenevizsga.** Igen sikerült vizsgát rendezett e hó 21-ikén *Krausz Soma* zenetanár a városi Vigadó kistermében A nagy számban megjelent vendégek gyö-

nyörűséggel hallgatták a haladás különböző fokán álló növendékeknek helyes, módszeres vezetésre valló precíz játékát. Nagy meglepéssel tapasztalták a szülők gyermekeiknek szép előmenetelét. A jelenlevők minden egyes számot zajosan megtapsolták. A hálás növendékek kedves ajándékkal lepték meg mestertüket, kinek igen jól esett az ártatlan gyermeki szfv szeretetének és ragaszkodásának eme megható nyilvánulása.

* **Záró-ünnepély.** Az eperjesi izr. óvodában jún. 28-ikán, vasárnap d. e. 1/2 9 órakor lesz a kisdetek évzáró-ünnepélye, melyre a t. szülők és tanügybarátok tisztelettel meghívotnak.

* **Lakásváltoztatás.** Dr. *Földi Manó* helybeli orvos *július hó 1-sejétől* lakását a *Fő-utca 65. számú* Makoviczky-féle ház (Barts gyógytára felett) I. emeleti lakásba helyezi át.

* **A Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület évi jelentése** 1902. évi működéséről. Az 1903. évi márcz. 30-ikán tartott közgyűlés elé terjesztett s a gazdasági élet összes ágaira kiterjedő ez a terjedelmes jelentés *Lukovits Aladár* titkárnak tollából való. *Piller Kálmán* elnöki megnyitója hű képét adja az elmúlt év közgazdasági fejlődésének, mely a sok károsodás s az amerikai kivándorlás folytán mostohának mondható. A titkári jelentés örömmel emlékezik a földművelésügyi kormány áldozatkészségéről az ország mezőgazdasági állapotának javítására. Részletesen beszámol a jelentés a tisztviselőkről és az igazgató-választmányról, az új alapszabályokról, az ülésekről és értekezletekről, a képviseltesekről, a melyek szerint az egyesület a lefolyt évben minden fontosabb közgazdasági és társadalmi mozgalomban képviseltette magát, továbbá közli a megtartott közgyűlések nevezetesebb munkásságát és határozatait, ismerteti az igazgató-választmány működését, a titkári hivatal működését és ügyforgalmát (1790 darab), az *Andrássy György-ünnepélyt* és *Bujanovics Gyula* ünnepi beszédét, a miskolci kivándorlási kongresszust, a pozsonyi II. orsz. gazdasági kiállítást, a népies gazdasági szakelőadásokat, a bártfai és hanusfalvai szarvasmarhadíjazást, a gazdasági munkások és cselédek jutalmazását, a munkásközvetítést és cseléd-segélypénztár állapotát, a közgazdaságot, növénytermelést, erdőgazdaságot, gyümölcs-termelést, szarvasmarha, juh- és lótenyésztést, baromfi-tenyésztést, szesztermelést s a sárosvármegyei gazdasági fogasztási és értékesítési szövetkezetét. A mérleg-számla 173,809 kor. 71 f.-el van kimutatva, míg a veszteség- és nyereség-számla 30,928 kor. 44 f.-t tüntet föl. Igen szép szaporodást mutat fel az egyesület könyvtára is, mely 514 kötetből áll. A kormány 3200 kor. segélyben részesítette az egyesületet. Vagyon-szaporodása 2591 kor. 44 fillér. A pénztári forgalom 11,301 kor. 20 f. bevétel és 9292 kor. 13 fill. kiadást tüntet föl, maradvány 2009 kor. 07 fill., pénztári egyenleg 17,700 kor. 95 f. Az 1903. évre szóló költségeloirányzat 6533 kor. 12 f. bevétel és 19,062 korona kiadást tüntet fel. Hiány 12,558 kor. 88 fillér. A leltár összértéke 2228 kor. 15 fillér. Van az egyesületnek 20 alapító-, 94 rendes-, 133 kedvezményes- és 378 pártoló-tagja. Végül közli a gondosan készült jelentés a márczius 30-ikán tartott tavaszi közgyűlés jegyzőkönyvét. Melegen ajánljuk a jelentést s a gazdasági egyesület hű és lelkes munkásságát lapunk olvasóközönségének szives figyelmébe és hathatós támogatásába.

de e mellett helyzetük mégis csak nagyon terhes volt, azért megváltották magukat minden évben 5 pondussal (2 frt 25 kr.), sokszor még igyekeztek, hogy megszűnjenek várnépekké lenni s pedig arra törekedtek, hogy várjobbágyok legyenek, és erre vannak is adataink. Így III. Béla leányának a *dajkjáját* méltatva, kiemelte a dajka testvéreit a várnépből és várjobbágyokká tette. V. István a nógrádmegyei várnépet meg egyenesen nemesekké teszi.

És most t. Hölgyeim, engedjék meg, hogy egy kicsit foglalkozzam a XII. XIII. és XIV. századoknak a cseléd - viszonyaival. A cselédek ez időszertint: *conditionarii, populi conditionales, populi servitores, ministeriales* és *udvornici* néven fordulnak elő.

Mindenekelőtt nagy sajnálattal konstátalom, hogy nő-cselédre kutatásaim alatt alig akadtam — ezzel t. Hölgyeim nem azt akarom mondani, hogy a nő hálósobájának a rendbehozását, aztán egyéb, tisztán női természetű összefűző munkának az elvégzését csak férfi-cselédre bízták volna, — nem arra következtetek t. Hölgyeim, hanem még akkor a nő-cseléd bajt nem igen okozott, addig a férfi cseléd *elégedtelenségéről, kihágásairól* minduntalan tanúskodik egy-egy oklevél. Most t. Hölgyeim, azt hiszem beismerik, hogy a cselédkérdés nevezetes fordulatot vett; most a leánycselédek s nem a férficselédek mizériáival szokták a nők egymást mulatni.

A cselédek a XIII. és XIV. században nem kaptak készpénzben semmit se, hanem kaptak földet.

De ezt a földet, a melyből épp hogy éltek, nem adományozhatták el, hanem ha meghalt az illető cseléd, a családra, fiúra szállt a birtok ugyanazzal a kötelezettséggel. Kerai mondja a *Chronica Ungarorum* cz. művében, hogy szt. István elrendelte, hogy megválthatják magukat s pedig az egész család 100 bizanti arannyal, ő maga pedig 1/4-ével.

A veszprémmegyei görög oklevélben, a mely a nemzeti múzeum levéltárában van, szt. István 20 cselédet adományozott az ottani apácáknak.

II. Géza is adományoz egy ügyesebb cselédet, udvarnokot a panonnalmi apátságának.

Az udvarnokok külön néven fordulnak elő, de ezek is cselédek; igaz, hogy finomabb cselédek s talán a mai grófi inasoknak s az ügyes városi szobacizicáknak felelnek meg.

III. Béla összeírta a cselédek sorában az udvarnokokat és így tudjuk meg, hogy Locsmádon, Vas- és Sopronmegye határán 13 udvarnok, vagyis finomabb nevelésű inas már mint szabad ember jelenik meg.

A XIII. században találunk még egy ilyen összeíró komissióval, *Miklós étekgómeesternek* — magister daporum — előklete alatt Zala- és Somogy megyében.

Udvarnok falu, vagyis ügyesebb szobaleányok és inasok kikerültek még Gyirót (Sopronm.), Boda (Baranyam.) községekből s a Csallóközéből.

(Folvt. köv.)

* J...
járásban
kel egy
jegyző
július 1
az ott
helyiség
pályázat
hó 12-ik
— lakás
tartozó
* K...
igazgató
bemutatt
kinemato

* A...
miniszter
miniszter
bán hozz
nyert fel
zetség a
kormány
rendeletb
nemekné
munka v
egyfelől,

felől, mer
forgalom,
a folyton
idejűleg e
ményeihe
képest t
A keresk
június 13
azonnal é
nál az ipa
végezteté
üzem fell
eddig r
nál az ipa
fogyasztó
ipari mun
engedve,
ben új sza
kedelmi ü
napokon
üzletek va
a székesfő
Horvát-Sz
főváros te
élelmezés
közök, va
pedig csal
Szent Istva
a székesfő
cikkek, üg
tea, fűszer,
elárúsítása
időpontig,
említett üz
körébe ne
iparosok és
kon a széke

hatják. A
területén a
kivételével,
rendelkezés
az elárúsítá
10 óráig v
kereskedelm
A pékipari
történő elár
délelőtt 10
hétfő regge
telniök kell
segédmunka
foglalkozásn
A *borbély-*
2 óráig volt
ben csak a
magánlakás
adások alka
fodrászmunk
tozatlanul fe

* Gözm...
A felvidék i
végeztett jún
Magyar vasú
gőzmozgatók
beválik, akk
gyakoribb le
rövidebb ide
jóval föltlmu

dás különböző fokán álló eres vezetésre valló precíz tapasztalták a szülők. A jelenlevők minden órák. A hálás növendékek meg mesterüket, kinek meki szív szeretetének és nyilvánulása.

r. Földi Manó helybeli t a Fő-utca 65. számú gytára felett) I. emeleti

dasági Egyesület évi 51. Az 1903. évi márcz. rjesztett s a gazdasági a terjedelmes jelentés ol való. *Piller Kálmán* az elmúlt év közgazda- rosodás s az amerikai mondható. A titkári dmivélsügyi kormány gazdasági állapotának a jelentés a tisztvise- ról, az új alapszabályok- ol, a képviseltetésekről, lefolyt évben minden adalmi mozgalomban zli a megtartott köz- ágát és határozatait, működését, a titkári mát (1790 darab), az Janovics Gyula ünnepi kongresszust, a pozso- népies gazdasági szak- szarvasmarhadíjazást, jutalmazását, a mun- ztár állapotát, a köz- gazdaságot, gyümölcs- tenyésztést, baromfi- vármegyei gazdák fo- tét. A mérleg-számla a, míg a veszteség- és t tüntet föl. Igen szép et könyvtára is, mely r. segélyben részesí- porodása 2591 kor. 01 kor. 20 f. bevételt tet föl, maradvány eg 17,700 kor. 95 f. yzat 6533 kor. 12 f. st tüntet fel. Hiány szértéke 2228 kor. alapító-, 94 rendes-, 6 tagja. Végül közli zius 30-ikán tartott Melegen ajánljuk a és lelkes munkás- szives figyelmébe és

o hogy éltek, nem meghalt az illető rrtok ugyanazzal a ronica Ungarorum ndelte, hogy meg- z család 100 bizanti

evélben, a mely a szt. István 20 cselé- áknak.

gyesebb cselédet, gnak.

fordulnak elő, de omabb cselédek s gyves városi szoba- sorában az udvar- Locsmándon, Vas- ok, vagyis finomabb mber jelenik meg. ég egy ilyen össze- sternek — magister Somogy megyében. b szobaleányok és Sopronm.), Boda öközből.

* **Jegyzőválasztás.** Sárosvármegyében a sírokai járásban rendszeresített s állami anyakönyvi teendőket egybekötött gergelylaki körjegyzői állás a körjegyző leköszönése folytán üresedésbe jöven, annak július 14-ikén reggeli 9 órakor Szentmihály községébe, az ott addig ideiglenesen felállított jegyzői hivatalos helyiségben választás útján leendő betöltése céljából pályázatot hirdettek Pályázati határidő f. évi július hó 12-ike. A körjegyzői székhelynek Gergelylakáról — lakás hiánya miatt — más, leginkább a körhöz tartozó községbe való áthelyezése valószínű.

* **Kinematográf.** Július első napjaiban Gierke O. igazgató érkezik városunkba s a Felsővásártéren fogja bemutatni mindenütt legnagyobb tetszésben részestülő kinematográf-képeit. Bővebbet a falragaszok.

* **A vasárnapi munkaszünet.** A kereskedelemügyi miniszter a belügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök, a földmivélsügyi miniszter és a horvát bán hozzájárulásával az 1891. évi XIII t.-cz. 3. §-ában nyert felhatalmazás alapján a munkaszüneti kötelezettség alóli felmentések tárgyában eddig kibocsátott kormányrendeleteket hatályon kívül helyezvén, egységes rendeletbe foglalta, szabályozta azt, hogy mely ipar-nemekenél és mily korlátok között folytatható az ipari munka vasárnapokon és Szent István király napján is, egyfelől, mert az üzem félbeszakítása lehetetlen, másfelől, mert a fogyasztóközönség igényei, továbbá a köz-forgalom, vagy valamely hadászati vagy egyéb közérdek a folytonos üzemtartást feltétlenül követeli, s egy-idejűleg ezen rendelkezéseket a gyakorlati élet követelményeihez s az idők folyamán szerzett tapasztalatokhoz képest több irányban módosította és kiegészítette. A kereskedelemügyi miniszter e rendeletéből, mely június 13-ikán 28,559. sz. alatt kelt, s közzététele után azonnal életbelép, a következőket közölhetjük: Azoknál az iparágaknál, a melyeknél a vasárnapi munka végeztetése eddig azért volt megengedve, mert az üzem félbeszakítása (műszaki okokból) lehetetlen, az eddigi rendelkezések változatlanul fentartottak. Azoknál az ipari és kereskedelmi üzleteknél, melyeknél a fogyasztóközönség érdekeire való tekintettel, eddig az ipari munka végzése az egész vasárnapon át meg volt engedve, szintén nem állott be változás; több tekintetben új szabályozást nyert azonban azon ipari és kereskedelmi üzletek vasárnapi szünete, melyek eddig vasárnapokon déli 12 óráig voltak nyitvatartathók. Ezen üzletek vasárnapi munkaszünete külön lett megállapítva a székesfőváros területére és külön a vidékre, valamint Horvát-Szlavonországok területére nézve. A székesfőváros területén ezen üzletek közül csupán a napi élelmiszer körébe tartozó cikkek elárúsításával foglalkozók, valamint a szatócüzletek tarthatók nyitva és pedig csakis a munkaszüneti napok (vasárnapok és Szent István napja) délelőtti 10 órájáig; tehát ezentúl a székesfőváros területén csupán az említett élelmiszer-cikkek, úgymint zöldségfélék, só, liszt, cukor, kávé, tea, fűszer, bor, rum, csemegék, fűszerek, húsneműek stb. elárúsítása és házhoz szállítása van megengedve, a jelzett időpontig, délelőtti 10 óráig. Ezen időponton túl az említett üzletek zárva tartandók. A napi élelmiszer körébe nem tartozó cikkek árúsításával foglalkozó iparosok és kereskedők üzleteiket munkaszüneti napokon a székesfőváros területén egyáltalán ki nem nyitathatják. A vidéken, valamint Horvát-Szlavonországok területén az ipari és kereskedelmi üzletekben, azok kivételével, a melyek az érvényükben fentartott régi rendelkezések szerint egész napon át nyitva tarthatók, az elárúsítás és házhoz szállítás vasárnapokon délelőtti 10 óráig van megengedve. Új szabályozást nyert a kereskedelmi üzleteken kívül a pékipar vasárnapi szünete. A pékipari munkálatok, ideértve a pékműhelyekből történő elárúsítást és házhoz szállítást is, vasárnapokon délelőtti 10 óráig végezhetők. Vasárnap d. e. 10 órától hétfő reggeli 6 óráig a pékipari munkálatoknak szünetelniük kell. A kemenczefűtés, a mennyiben nem ipari segéd munkások által végeztetik, nem tekinthető ipari foglalkozásnak s nem esik az említett korlátozás alá. A borbély- és fodrász-üzletek, melyek eddig délután 2 óráig voltak nyitvatartathók, az új rendelet értelmében csak déli 12 óráig tarthatók nyitva, azontúl csak magánlakásokban, színházakban vagy hasonló előadások alkalmából házhoz hívva végezhető borbély- és fodrászmunka. Egyebekben az eddigi rendelkezések változatlanul fentartottak.

* **Gőzmotor-közlekedés Kassa-Zsolna között.** A felvidék idegenforgalmára nagy horderejű kísérletet végezt június 25-ikén a kassa-oderbergi vasúttársaság. Magyar vasútvonalán Kassa és Zsolna állomások között gőzmotorkocsi-közlekedést akar behozni. Ha a kísérlet beválik, akkor a személyszállítás jóval gyorsabb és gyakoribb lesz a felvidéken. A gőzmotorkocsi rövidesebb időközben indulnának s menetességük jóval fölülmúlja a jelenlegi gyorsvonat-közlekedést.

Egy-egy motoros kocsi 50 személyt szállít s óránként 65 kilométer gyorsasággal halad. Ez 15 kilométerrel több, mert a mostani vonatok leggyorsabb menete óránként 50 kilométer. A gőzmotorkocsi próbáját a kassa-oderbergi vasút kassai felügyelője és osztály-mérnöksége végezte Ráth Péter vezérigazgató jelenlétében. Már a nyár folyamán szándékoznak forgalomba hozni a motort. A gőzmotortral való kísérlet első hazánkban A villamos-motort ugyan már használják az arad-csanádi vasút vonalán, de gőzmotor első a magyar vasúton Kassa-Zsolna között. Az új gőzmotor június 25-ikén délelőtt 9 órakor indult Zsolna felé. A gőzmotort, a mely előző nap délután két órakor érkezett meg a kassai pályaudvarra, a délután folyamán Kassa műszaki férfaai nagy érdeklődéssel nézték s egyhangulag elismerő hangon nyilatkoztak az elmés szerkezetről és beosztásról.

* **Új egyenruhák** Új felszerelésre vonatkozó utasításokat kapott a hadsereg. A legnevezetesebb változás az új felszerelésben az, hogy a közös-hadseregbeli katonatisztek kék nadrágját teljesen kiküszöböli. Megengedi ugyanis a tiszteknek, hogy ezután oldalzsinóros, kék-szürke pantallont viseljenek. Ez a kék-szürke nadrág, mint a vezérkari tiszté, nem világos színű, hanem tulajdonképpen fekete. Az új előírás szerint ezentúl szabad a közös-hadseregbeli tiszteknek úgynevezett glazé-keztűt és lakkcipőt viselniük. A nem lovasított tábori-tűzerek a jövőben az eddigi csizma és a hozzávaló nadrág helyett világoskék pantallont és cipőt kapnak s ez az újítás szól a műszaki, a hegyi és a vartűzérseknek is. A műszaki tűzérsek az eddigi kék-szürke szipka helyett világos-kék sapkát kap. A lovas-tiszteknek megengedik, hogy kék-szürke szarvasbőr-nadrágot viseljenek; a vadászrezdébeli és gyalogsági tiszték, a vartűzérsek és az egészségügyi csapatok tisztjei pedig, ha gyalog rukkolnak ki, bokavédőt és fekete fűzős cipőt viselhetnek. A tábori papok a nyolczadik rangosztálytól kezdve aranyzsinórt kapnak a kalapjukra, a katonai intendatura és a katonai orvosi-kar hivatalnokai pedig újfajta kardot. A melegebb vidékeken állomásozó csapatok ruházódása dolgában szintén több olyan újítást hoznak be, a mi a gyakorlatok alkalmával könnyebbé szolgál a legénységnek.

* **A diákok öröme.** Wlassics Gyula közoktatási miniszter igen okos és gyakorlati értékű rendeletet adott ki. Az állami középiskolákban beszüntette a tanévek három időszakra való beosztását és helyébe a jövő tanévtől kezdve — főiskolai mintára — a félévi rendszert léptette életbe. Ilyenformán megszűnik a karácsonyi és húsvéti osztályozás! Itt kezdődik aztán a diákok igaz öröme. Karácsonykor büszke önérzettel járhatnak odahaza és az aggodó szülők lelkét édes reménységgel tölthetik be, mert hiszen bizonyítványt csak ünnep után, úgy február táján kapnak. Attól fogva pedig év végéig újra nyugalom honol a tanuló-ifjak családjában. De még két, igen fontos és komoly eredménye lesz Wlassics údvös rendeletének. Az egyik az, hogy a tanulók egy félév alatt többször is felelhetnek és így könnyebben kijavíthatják elrontott osztályzatukat, a másik pedig az, hogy a túlszűfolt osztályokban a tanár többet foglalkozhat a diákjaival, kiismerheti képességeiket és nem kell neki meddő kihallgatásokkal tölteni az idejét, csak hogy megadhassa nekik a karácsonyi és húsvéti osztályzatokat.

* **Modern Toldi** Richvald sárosmegyei község határán egy óriási, mintegy százhusz-százötven méter-mázsányi súlyú kő volt, az Isten a tudója, mióta feküdt ott. A napokban Gluvnya András gazdaember pálinkaelvezés közben fogadott Soltész András richvaldi lakossal 210 koronába, hogy ezt a követ udvarába szállítja. Soltész attól kezdve őrt fogadott a köhöz, a ki éjjel-nappal vigyázott rá a fogadás napjáig, nehogy valahogy eltörjenek belőle Gluvnya szavának állott, 18 pár lóval és 18-admagával szekérre emelte és be is cipelte a faluba a követ. E fogadás hírére az egész falu kivonult, még a mezőről is hazaszaladtak az emberek. Volt nagy riadalom, éljenzés, hámszakadás, szekértörés, de Gluvnya nem tárgított, a követ már a falu sarkáig vitte, Soltész ekkor könyörgőre fogta, hogy udvarába Gluvnya ne szállítsa a nagy bolond követ. Húsz koronát ígért Gluvnyának pálinkára csak, hogy tegyen le e szándékáról. Csak hosszas kérés után egyezett ebbe bele a diadalmas Gluvnya, de Soltész kénytelen volt írásban elismerni, hogy legyőzték. Ennek utána az egész falu népe a korcsmába vonult és reggelig olyan mulatság keletkezett, aminek hét faluban se lehetett volna párját találni.

* **Hivatásának áldozata.** Hodoba György alsó-tvarozszi telkes őrizetere bízták a falu bikáját, a ki e hivatalát június 21-ikéig a legnagyobb békében és nyugalomban viselte. Jún. 21-ikén — eddig ismeretlen okból — megvadult a bika s egyenesen Hodobának

rontott, szarvára szúrván őt s a lehető legnagyobb vehemenciával földhöz csapta a szerencsétlen embert, a ki néhány perc alatt — koponyacsont-repedés s az óriási vérvesztés folytán — ki is szenvedett.

* **Halálos baleset a vasúti állomáson.** Június hó 24-ikén végzetes baleset történt az eperjesi vasúti állomáson. Déli 12 órakor a raktárhelyiségek előtt kirakodás céljából tolatás volt s e közben *Flock István* kocsitólát az ütközők közé került, a mely a fejt összenyomta. Esméletlenül terült el a síneken s mire hordágyon a városi kórházba szállították, ki-szenvedett. A gépész ellen szigorú vizsgálatot indítottak.

* **Elsodorta a víz.** *Rondsik János* smilnoi jómódú gazdára végzetessé vált a június 21-iki nagy zivatar. A mezőről hazajövet utolérte a nagy vihar s a megdagadt hegyipatak oly erővel rontott neki, hogy lehetetlen volt szabadulni s a hullámokban lelte halálát.

* **Magyar 4%-os koronajáradék.** Az 1902. évi V. t.-cz. alapján kibocsátott 4%-os m kir adómentes koronajáradék-kölcsönkötvényekről kiállított ideiglenes elismervények folyó évi június hó 15-ikétől kezdve az alant felsorolt helyeken fognak költségmentesen végleges kötvényekkel kicseréltetni: *Budapest:* a Magyar kir. postatakarékpénztárnál; a Magyar általános hitelbanknál; a Magyar földhitelintézetnél; a Pesti magyar kereskedelmi banknál; a Magyar leszámítoló- és pénzváltóbanknál. A kicserélendő ideiglenes elismervények czégbélyegzővel vagy aláírással ellátva, jegyzék kíséretében, vagy pedig czímletek és számok szerint rendezett számsjegyzékkel nyújtandók be s a végleges kötvények az ideiglenes elismervények benyújtása után legkésőbb 20 nap múlva fognak kiszolgáltatni. A végleges kötvények 20 kamatszélvénnyel — melyeknek elseje 1903 december hó 1-jén esedékes — és egy szelvényutalvánnyal vannak ellátva. Oly ideiglenes elismervények, a melyek 1903. évi december hó 21-ikéig kicserélésre be nem szállítatnak, e határidőn túl már csak a magy. kir. központi állampénztárnál fognak kicseréltetni.

* **A bőr ápolása.** Ismeretes, hogy a test ápolásánál sokszor értéktelen, sőt ártalmas készítmények használnak, melyek rendkívül káros hatásúak. Ezért szükséges, hogy a bőr észszerű ápolása, mely rendkívül fontos az emberiség egészségére, oly szerrel történjék, mely teljesen ártalmatlan és orvosilag ajánlatik. Igen kiváló kozmetikum az «Alaiska creme» és «Alaiska puder», melyet a hölgyek nagyon kedvelnek. Bővebbet a hirdetési rovatban.

* **Vörösmarty Album.** Kulturmissziót teljesít a *Pesti Napló*, mikor minden esztendőben, díszes, ingyenes ajándékokban közelebb hozza a nagyközönség szívéhez a nagy, örökbecsű irodalmi és művészi alkotásokat és azzal, hogy megösmerteti, egyúttal meg is szeretteti a művészetet. Év év után gyönyörű művészi ajándékokkal, ritka díszművekkel lepi meg karácsonyra olvasóit a *Pesti Napló*, ez a szó legnemesebb értelmében független, szabadelvű és szókimondó lap és most Vörösmartyanak, a «Szózat» és a «Vén cigány» őseréjű költőjének életrajzával egyben legkiválóbb alkotásait («Szózat», «Szép Ilonka», «Csongor és Tünde» és számos más) foglalja díszes albumba és adja karácsonyra ajándékol. A *Vörösmarty-Album* a Zichy Mihály-Album alakjában és nagyságában készül és e tartalmas díszkönyvet 20 nagy, több színben nyomott műmelléklet, továbbá 40—50 szöveggép fogja díszíteni. E gyönyörű könyvet karácsonyi ajándékol megkapja a *Pesti Napló* minden állandó előfizetője és díjtalanul megkapja mind-ama előfizetője, aki egész éven át fél- vagy negyed-évenként vagy havonként, de megszakítás nélkül fizet elő a *Pesti Naplóra*.

* **«Wiener Mode.»** Megjelent e divatlap július 1-jei keletű 19-ik füzete. Ez a szám a nagy nyári évad száma, ezzel kezdődik a III. évnegyed. A füzet csakis nyári-öltönyöket tartalmaz, hölgyek és gyermekek számára. Tartalmaz ez a szám ezenkívül 24 különféle kalap-mintát. Melléklete e számnak a *Bécsi Gyermekdivat*, valamint egy szabászati mintaív. Az irodalmi részben különösen említést érdemel egy mesesorozat Paoli Betty költőnőtől; kisebb munkák Pichler Karolintól, — Seidl I. M., Castelli, Collin Zschokke-től ezt követni fogják. Előfizetéseket elfogad minden könyvkereskedés, továbbá a postahivatalok, valamint a kiadóhivatal: Wien, VI/2. Évnegyedenként 3 korona.

* **Nagy nyereség** az, ha hirtelen fellépő rosszul-léteknél egy olyan szer van kéznél, mely hivatva van a bajon segíteni. Ily szer, mely a legtöbb különféle esetben biztosan hat, a Vértes gyógyász. Ferencpálinkája.

* **Az amerikai bevándorlás megszűrése.** Az északamerikai Egyesült-Államok elnöke most irta alá az új törvényt, mely a bevándorlás megszűrést célozza. E szerint mindenkit, a ki az amerikai kormány terhére látszik lenni, kitiltanak. És pedig: örültek,

URANOS-KÉK

ruhamosáshoz
a legjobb kékitőszer!
Törvényesen védve.

Mosóintézetekben, háztartásokban a legkedveltebb ruhakékitő.
Olcsó és felülmulhatlan!
Kis üveg 24 fillér, tízszori mosáshoz elegendő. —
1 nagy üveg 160 kor. — 1/2 üveg 1 kor.

Kapható mindenütt.
Utánzatoktól óvakodjunk!

Kizárólagos gyártói: **HOCHSINGER TESTVÉREK** VEGYÉSZETI GYÁRA **BUDAPEST,**
VI., Rózsa-utca 85.

273-1903. végreh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a kasszebeni kir. járásbíró 1903. évi V. I., 91/1. sz. végzésével dr. Windt Arthur kasszebeni ügyvéd által képviselt Wildfeuer József kasszebeni felperes részére **Wildfeuer Ignác** kasszebeni alperes ellen 2400 kor. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől lefoglalt és 1005 kor. 45 fill.-re becsült ingóságokra a kasszebeni kir. bíróság 1903. V. I., 91/2. számú végzésével az arverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes fő-utcai üzletében leendő megtartása határidejéül **1903. évi július hó 9-ik napján d. e. 9 órája** kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt rőtös-árúk, kalapok stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az előverzendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettéshez jogot tartanak, hogy a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az arverés megkezdéséig alulírt kiküldött írásban v. pedig szóval bejelenteni el ne mulasztják.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kasszeben, 1903. évi június hó 21-ikén.

Glück Bertalan,
kir. bírósági végrehajtó.

McCormick Harvesting Machine-Company.

(Chicago-i aratógép-gyár.)
KNECHT J. E., igazgató. BUDAPEST, V., Váci-út 30.

Katalógusok ingyen és bérmentve. Felhívásokkal készíttél szolgálunk.

Gyártmányok: Kéveköttőgép, „Daisy“ marokrakó-aratógép, fűkaszalógép, szénagyűjtő-gereblye és „Manila“ kéveköttőfonal gyártmányai. Evi gyártmány 362,000 gép.

Képviselő: a Sárosvármegyei Gazdák Fogyasztási és Értékesítő-Szövetkezete.

453-1903. v. h. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a bécsi ker. és kir. bíróságnak 1903. évi C. XI. 613/4. sz. végzésével dr. Alfred Grünbaum ügyvéd által képviselt Krapfenbauer & Co. bécsi cég felperes részére **Deckert Kilián** alperes ellen 153 kor. 70 fill. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől felülfoglalt és 3394 kor.-ra becsült ingóságokra az eperjesi kir. bíróság 1903. V. I., 202/2. számú végzésével az arverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes boltjában és boltja előtt Eperjesen leendő megtartása határidejéül **1903. évi július hó 11-ik napjának d. e. 9 órája** kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt bútorok, halottaskocsi s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az előverzendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettéshez jogot tartanak, hogy a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az arverés megkezdéséig alulírt kiküldött írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasztják.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Eperjesen, 1903. évi június hó 24-ikén.

Spányi Kálmán, s. k.,
kir. bírósági végrehajtó.

Szliács aczélfürdő

Felsőmagyarországon

Az egyedül ismert szénsavdús vasforrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra.

Szezon: május 15-ikétől szeptember 30-ikáig.

Felülmulhatatlan **vérszegénység, sápkór, női bajok, hátgerincz- és idegbajok, bénulás ellen,** átszenvedett betegség és erős munkásság után. **Fürdőorvosok:** Grünwald M. dr., Molnár I. dr., Stern I. dr., Kortsák dr. **Utazás** Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át, onnan 5 óra, délről Budapestén át, innen szintén 5 óra. Szliácsról falragaszok minden nagyobb vasúti-állomáson vannak kifüggesztve. — Kimerítő fölvilágosítást és prospektust, utazás-, lakás-, árkedvezményről az elő- és utószezonban stb., ad

a fürdőigazgatóság: Szliács (Zólyomgye).

Czigelkai

Lajos- és István-forrás

kapható

— Holénia Béla —

üzletében

Eperjesen.

Amerika.

Abfahrt von Havre jeden Samstag.
Fahrkarten durch die

Französische Linie.

Gute und schnelle Beförderung. Ausgezeichnete Verpflegung incl. Wein und Liqueur. Nähere Auskunft gratis und franco durch die

Französische Linie

WIEN, IV., Weyringergasse Nr. 8.

KÁVÉHÁZ-MEGNYITÁS.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy az ezelőtt Központi Kávéház czímen fennállott kávéházat beszüntetve, annak nagy mérvben bővített s a legdíszesebben, a kor igényeinek megfelelőleg berendezett földszinti és emeleti helyiségeiben

NEW-YORK KÁVÉHÁZ

czímen egy teljesen új, minden tekintetben szolid, elsőrangú kávéházat rendeztünk be, melynek

megnyitása június hó 28-ikán,

Hadi legkedveltebb kassai nemzeti-zenekarának közreműködése mellett fog ünnepélyesen végbemenni.

Hadi nemzeti-zenekara június hó 29-ikén is hangversenyezni fog.

Biztosítjuk a nagyérdemű közönséget legpontosabb kiszolgálattól, ajánlva vállalatunkat a nagyérdemű közönség szives jóindulatába, s nagybecsű pártfogását kérve, maradunk

kiváló tisztelettel **WEISZLOVITS ÉS FRECHTMANN.**

F E R E N C Z

pálinka (sósorszesz) Vértés gyógyszerész-féle,

használatban a leghatásosabb. Feltétlen tisztasága következtében úgy külső, mint belső használatra mindenképpen legjobban alkalmas, különösen is a most annyira kedvelt györmödszerre (massage). Kétféle sikerrel használják köszvény, csúsz, meghűlések ellen, benuások, ficamoknál, gyuladás és kelésnél, továbbá a fejbőr erősítésére, valamint a száj tisztítására; belsőleg, gyomor-görcs, fogszületés, fejfájás stb. ellen. Katonáknak, vadászoknak, turistáknak, levélhordóknak s általában sokat gyalogolóknak nélkülözhetetlen. Valódi csak a mellékelt védjegy. — Egy üveg 30 fill., 1 és 2 korona.

Kapható Eperjesen: Atlasz D., Dahlström Károly, Glücksmann Mór, Holénia B., Lefkovits Emil, Mikolík István, Sváby Ferenc és Trosztler Kálmán uraknál; általában ott, a hol plakátok a fenti védjeggyel láthatók, valamint közvetlen;

VÉRTÉS L. „Sas“-gyógysz. Lugoson.

A Római, Ostendei, Londoni és Párisi kiállításokon aranyéremmel díszkeresztrel és díszoklevéllel kitüntette.

VÖRÖSMARTY-ALBUM

Ingyen!

A Pesti Napló, a mely eddigelé az Ember tragédiáját, Arany János balladáit Zichy Mihály illusztrációival, Katona József Bánk bán-ját, a Himnusz-Albumot, a Költők Albumát, tavaly a remek kivitellű Zichy-Albumot, stb. adta olvasóinak a könyvpiacra általános feltűnést keltő kiállításban, az idén eddigi kiadványait felülmúló fényvel és pompával a Vörösmarty Mihály-Albumot fogja olvasóinak karácsonyi ajándékkul adni.

A Vörösmarty-Album a Zichy-Albumnál is diszebb kiállításban nagy kvart-alakban fog megjelenni. Magában foglalja a költő életrajzát. Csongor és Tündét, Vörösmarty-nak e kedves drámai költeményét, a Szózatot, a Vén cigányt, Szép Ilonkát és Vörösmarty-nak legkiválóbb költői alkotásait, kiváló művészek eredeti festményeivel és rajzaival, 20 műmellékletben és számos, szövegbe nyomott képpel és illusztrációval, a valóban remek kivitellű műlapoknak egy része gyönyörű színnyomású lesz, a melyen eddig alig jelent meg magyar díszműben. A Vörösmarty-Albumot megszerezhetik mindazok, a kik a Pesti Naplóra — a mely a legrégebb, legfüggetlenebb és egyike a legelterjedtebb politikai napilapoknak — egy évre előfizetnek.

A kik most lépnek az előfizetők sorába és akár havonta is, de állandóan, legalább egy évig előfizetők maradnak, szintén megkapják a Vörösmarty-Albumot. Minden előfizetés elkerülése végett megjegyezzük, hogy a kik a Zichy-Albumot az 1903. évre való előfizetés alapján, tehát 1903. évi ajándékkul kapták, azok a Vörösmarty-Albumot csak úgy kapják meg, ha újra egész évre előfizetnek.

A Pesti Napló előfizetési ára: Egész évre 28 kor.; fél-évre 14 kor.; negyedévre 7 kor.; egy óra 2 kor. 40 fillér. Szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VI., Andrássy-út 27. szám alatt van.

Geschmackvolle, elegante und leicht ausführbare Toiletten.

WIENER MODE

mit der Unterhaltungsbeilage „Im Boudoir“. Jährlich 24 reich illustrierte Hefte mit 48 farbigen Modebildern, über 2800 Abbildungen, 24 Unterhaltungsbeilagen und 24 Schnittmusterbogen.

Vierteljährig: K. 3.— = Mk. 2.50.

Gratisbeilagen:

- „Wiener Kinder-Mode“ mit dem Beiblatt „Für die Kinderstube“

Als Begünstigung von besonderem Werthe liefert die „Wiener Mode“ ihren Abonnentinnen Schnitte nach Mass für ihren eigenen Bedarf und den ihrer Familienangehörigen in beliebiger Anzahl lediglich gegen Ersatz der Spesen von 30 h = 30 Pf. unter Garantie für tadelloser Passen. Die Anfertigung jedes Toilette-stückes wird dadurch jeder Dame leicht gemacht. Abonnements nehmen alle Buchhandlungen und der Verlag der „Wiener Mode“, Wien, VI/2, unter Beifügung des Abonnementsbetrages entgegen.

1885. év óta eredményeivel használtatnak bel- és külföldön a BERGER-féle

gyógy-, egészségi-szappanok

- G. Hell & Comp gyárától Toppau-ban. Aranyérem Páris 1900.
- Berger-féle 40 száz. kátrányszappan, } bürkötfelek és börtajok ellen.
- Berger-féle kénés kátrányszappan
- Berger-féle glicerín kátrányszappan, } a bír minden tisztaságra ellen mint mosó- és fűzőszappan.
- Berger-féle panama kátrányszappan

igen kedveltek a következő szappanok: Benzoeszappan, boraxszappan, carbolszappan, naphtholén oly egyéneknek a kátrányszappanok helyettesítő, bőrbetegségeknek, kéntej- és kén-homokszappan, szappanok, petroleumszappan, vörös arc és viszketés ellen. Tanninszappan, Berger-féle fogpasta tubuszokban, 1. számú rendez fogak, 2. számú foghigiénének, kitűnő fogtisztító szereket.

Az összes Berger-féle szappanok G. Hell & Comp. gyárától, 20 év óta bevezetve, valódi jelükkel és a védjeggyel és a cég jelével láthatók G. Hell & Comp. vörös nyomással a csomagoláson.

Magyarországi főraktár: Török József gyógyszerész Budapest, Király-utca. Kiosnyben Ma egész ország összes gyógyszerészeiben.

Kapható Eperjesen Korn Vilmos úr gyógyszerésztárában.

Schicht-szappan

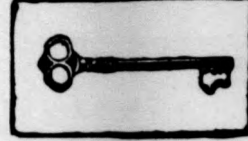
„szarvas“

vagy

„kulcs“

jegygyel

legjobb, legkiadóbb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől ment.

Mindenütt kapható!

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat

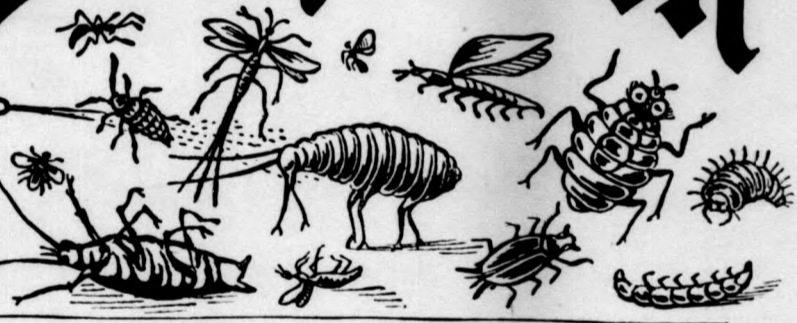
legjobb, valódi francia szivarkapapír és szivarkahüvely.

Gyári raktár:

Zahler Mór nál Eperjesen.

„Zacherlin“

mint utolérhetlen valóban nagyhatású „rovarirtó“.

Azonban csak az üvegben levőt vásároljuk!

Kapható Eperjesen:

- Atlasz D., Barts E. gyógyszer., Bein Simon, Bohrandt J. V., Dahlström Károly, Diamant R., Duschnitz Ármín, Feldmann Adolf, Fried Simon, Gallotsik J. V., Glücksmann Mór, Holénia Béla, Holländer Samu, Klein Ferenc, Kónya Miklós, Lefkovits Emil, Lindner J. Mór, Mikolík István, Molitorisz I. gyógyszer., Neumann B. Özv., Schönfeld Izidor, Singer S. Fiai, Sváby Ferenc, Vamberg István, Wenczel István.

— Ezenkívül a vidéken mindenütt vannak raktárak, hol a Zacherlin-falragasz ki van téve. —

Fényképezési eszközök

s a szükségelt összes vegyi és optikai kellékek

eredeti gyári áron, előnyös részletfizetésre is

Cattarino Sándornál

Eperjesen.

Amatőröknek ingyen oktatás!

Sötét-kamara mindenkor rendelkezésre áll.